Hoogheemraadschap van Rijnland

Notulen
Bestuur, Organisatie en Dienstverlening (BOD)

Datum: 23 september 2026, 16:30-18:00 uur
Plaats: VV-zaal Leiden
Verslag: Mevr. M. Brouwer, Vi.a.Vi Office Management

Aanwezigen:
Mevr. K. van Rooten (voorzitter)
Dhr. K. Buizer (BBB)
Dhr. J. van der Wijk (BBB)
Dhr. W.H.B. van Dunné (PRO)
Dhr. J.A. de Ridder (PRO)
Mevr. S.U. Dewkalie (Water Natuurlijk)
Dhr. H. van der Kaap (PvdD)
Dhr. J.B. van den Berg (AWP)
Dhr. R.A. Roorda (CU-SGP)
Dhr. J.C. Salverda (CDA)
Dhr. A.D. Middag (Agrarisch)
Dhr. A.H.J. van Strien (50PLUS)
Dhr. J. van Pareren (WaterSamen)
Dhr. J.P. de Vries (hoogheemraad Agrarisch)
Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (hoogheemraad, CDA)
Dhr. R.A.M. van der Sande (dijkgraaf)

Afwezigen met afmelding:
Mevr. D.J.M. Corbey (Natuurterreinen)
Dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)
Dhr. H.A.M. Koenders (PvdD)
Mevr. W.J.M. Koppel-Meiland (Water Natuurlijk)
Mevr. S.F. Jahan (VVD)

Overige aanwezigen:
Dhr. D.E. Tangenberg (commissiesecretaris)

---

1. Opening, vaststelling agenda en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering en heet alle aanwezigen van harte welkom bij de vergadering van de commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening. Er zijn afmeldingen voor deze vergadering ontvangen van de heer Stenfert Kroese en de heer Koenders van de Partij voor de Dieren die worden vervangen door de heer Van der Kaap. Voorts zijn afwezig mevrouw Koppel-Meiland, mevrouw Corbey en mevrouw Jahan, die niet worden vervangen. De antwoorden op technische vragen zijn gepubliceerd.
Er is een agendavoorstel betreffende agendapunt 3; de sollicitatiecommissie voor de benoeming van een voorzitter van de Rekenkamer geeft een terugkoppeling. Omdat dit over personen gaat is het voorstel om dit na de rondvraag in een geheim deel van de vergadering te behandelen. Zij constateert dat hiertegen geen bezwaren zijn.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

2. Spreekrecht

Er wordt geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

3. Terugkoppeling sollicitatiecommissie m.b.t. benoeming voorzitter Rekenkamer

Bespreking van dit agendapunt vindt plaats in een geheim deel van de vergadering. Notulen separaat.

4. VV-BESLUITVORMINGSNOTA'S

4.1. Zomerburap 2026

Voorgesteld besluit

1. *De begrotingswijziging van € 2,8 miljoen vast te stellen zoals opgenomen in de bijlage;*
2. *De begrotingswijziging van € 2,8 miljoen als volgt te verwerken in de verschillende reserves:*
   a. *Het restant van € 45.563 van de reserve baggerwerken te laten vrijvallen.*
   b. *€ 2,7 miljoen minder te storten in de reserve schuldreductie.*
   c. *€ 5,6 miljoen te storten in de verschillende egalisatiereserves.*

De voorzitter wijst erop dat in deze commissie alleen de onderwerpen worden besproken die de commissie BOD aangaan inclusief de financiële paragrafen.

De heer Roorda heeft eerder vandaag een kwestie van bestuur aan de orde gesteld. Hij zou graag de burapsystematiek willen heroverwegen en specifiek het aantal keren per jaar. Hij heeft vanmorgen toegezegd gekregen dat zijn voorstel wordt opgenomen in het overdrachtsdossier naar de nieuwe VV.

De heer Van Dunné is benieuwd of de heer Roorda een uitbreiding of beperking van het aantal buraps voorstelt.

De heer Roorda heeft een tertaalrapportage in overweging gegeven in plaats van een kwartaalrapportage. Het belangrijkste argument is dat dit beter aansluit op de vergaderfrequentie, waarmee de VV beter in de positie is om bij te sturen. Hij maakt een compliment aan de organisatie voor de burap en de tafeltjesavond die was georganiseerd met de ambtelijke organisatie zodat technische vragen direct konden worden beantwoord.

Mevrouw Dewkalie maakt complimenten aan de organisatie en de portefeuillehouders omdat de resultaten tot en met 30 juni positief zijn. Rijnland ligt goed op schema. Zij heeft ook waardering voor de wijze waarop technische vragen konden worden gesteld en beantwoord tijdens de tafeltjesavond. Haar fractie kijkt natuurlijk naar een aantal voor hen belangrijke onderwerpen en zij noemt een inclusieve en sociaal veilige organisatie, het werven en behouden van jonge medewerkers, AI en weerbaarheid.
Wat betreft inclusie heeft in september een kleurrijke Pride Leiden plaatsgevonden en een aantal VV-leden heeft genoten op een boot en dat was prachtig. Het was de eerste keer, het was kleurrijk en zij wil voorstellen om dit volgend jaar weer in te zetten met een grotere aak of sloep zodat meer VV-leden meekunnen en het is mooi wanneer medewerkers ook in de gelegenheid worden gesteld om hierbij aan te sluiten.
Een technische vraag is hoe Rijnland kennis kan behouden van medewerkers die goed bekend zijn met het analoge tijdperk en de analoge systematiek. Zij wil echt inzet vragen om deze medewerkers, voordat zij uitstromen, hun kennis kunnen over te brengen aan digitaal vaardige jongere medewerkers. Over AI zijn, samen met PRO, vragen gesteld die naar tevredenheid zijn beantwoord. Een regelmatig memo over actuele ontwikkelingen rondom AI wordt zeker gewaardeerd. Wat betreft de in ontwikkeling zijnde fysieke en digitale weerbaarheid wil zij vragen of de VV op de hoogte wordt gehouden van kritieke momenten bij de implementatie van de Wet weerbaarheid kritieke entiteiten. Op welke onderdelen wordt de VV meegenomen en wordt besluitvorming voorgelegd aan de VV over dit onderwerp, en wanneer is dat voorzien? Wat betreft de waterbewuste omgeving noemt zij de komende verkiezingen en een publiekscampagne om jongeren te bereiken. Er zijn vlaggen geplaatst op landmarks van Rijnland maar zij zou graag willen weten of Rijnland ook op markten aanwezig kan zijn met een kraam.

De voorzitter geeft aan dat de vraag over de Pride Leiden wellicht ook aan de gehele VV gesteld kan worden.

De heer Salverda meent dat de burap laat zien dat Rijnland goed in control is en op de meeste terreinen een goede score behaalt. Het is een momentopname, gezien de droogte in de zomer, maar zijn fractie is verheugd over dit beeld en daar passen complimenten bij voor de organisatie en het bestuur. Wat hem betreft zijn heel belangrijke punten de beschikbaarheid van personeel en het ziekteverzuim dat goed op orde is. Dat geldt eveneens voor een waterbewuste omgeving en innovatieve organisatie waaruit een positief beeld naar voren komt. Zijn fractie steunt dat, evenals het voorgesteld besluit.

De heer Van Dunné sluit aan bij de complimenten die eerder zijn gemaakt. De enige vraag betreft de droogte van deze zomer, die nog niet is verwerkt in deze burap. Kan de portefeuillehouder aangeven wat dit financieel betekent in het laatste deel van het jaar. Waar moet hij zich op voorbereiden?

De heer Van Pareren geeft aan dat de extra kosten in eerdere presentaties geïndiceerd zijn op 1 à 2 miljoen euro. Wil de heer Van Dunné dat nader gepreciseerd zien of wat wil hij horen?

De heer Van Dunné is benieuwd of er meer over de kosten te vertellen valt.

De heer Buizer sluit ook aan bij alle complimenten. De tafeltjesavond heeft echt geholpen om de technische vragen beantwoord te krijgen. Zijn fractie kan instemmen met het voorgestelde financieel besluit.

De heer Van Pareren spreekt dank uit voor het stuk dat helder inzicht geeft. Hij is het eens met het voorstel van de heer Roorda om de buraps te wijzigen naar tertaalrapportages. Het is veel werk voor de organisatie om zo'n stuk samen te stellen. Mogelijk kunnen bepaalde kernpunten tussentijds in verkorte vorm worden weergegeven. Hij mist een passage over efficiencyverbeteringen in de organisatie en hij is nieuwsgierig wat daar de resultaten van zijn qua mensen en middelen. De toekomst voorziet een zware financiële druk op de organisatie – en overigens ook op de ingelanden – en om die reden is efficiency belangrijk.

De heer Buizer vraagt wat de heer Van Pareren bedoelt met efficiency? Kan de vraag specifieker worden gemaakt door aan te geven op welk vlak hij hierop meer duiding zou willen krijgen?

De heer Van Pareren antwoordt dat de handelingen die worden gedaan vaak uitgevoerd worden omdat men het gewend is om te doen. Zijn er reflectiemomenten in de organisatie om het sneller, beter of handiger te doen? Zit die spirit in de organisatie, vooral om kosten te besparen? Er is veel gesproken over kostenplaatjes en de schuldquote en is dat te verantwoorden? Ten eerste voor de VV, maar ook richting de ingelanden.

De heer Van der Kaap sluit aan bij de woorden van mevrouw Dewkalie over de Pride Leiden en hij pleit ook voor een grotere boot, wat zeker succesvol zou zijn. De dijkgraaf was, staande achter op de boot, een waardig boegbeeld voor Rijnland. De tafeltjesavond was erg succesvol. Hij maakt complimenten voor deze burap.

Hoogheemraad De Vries concludeert, gezien het aantal vragen, dat de commissie kennelijk vindt dat de euro's goed zitten. De complimenten zal hij doorgeven aan de organisatie. Hij heeft de heer Roorda toegezegd om zijn verzoek om de rapportages beter te laten aansluiten bij de vergadermomenten van de VV op te nemen in het overdrachtsdossier naar de volgende VV. In de najaarsburap zal een volledig overzicht worden gegeven van de financiële consequenties die door de droogte zijn veroorzaakt. Aanvankelijk is gesproken over een bedrag van €500.000,- dat later is bijgesteld naar een bedrag dat ligt tussen 1 en 2 miljoen euro. Enkele jaren geleden zijn de tafeltjesavonden ingesteld en dat blijkt een succes. Hij is blij om dit ook terug te horen van de commissieleden.

De voorzitter geeft aan dat de toezegging aan de heer Roorda over de rapportage frequentie is genoteerd in de toezeggingenlijst van de commissie VW&W.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers geeft aan dat er een evaluatie komt van Pride Leiden en aan de hand daarvan zal gekeken worden of het volgend jaar wederom mogelijk is, inclusief de bekostiging ervan. Zij wil wel aangeven dat medewerkers niet gedwongen kunnen worden om hieraan deel te nemen. Wat betreft kennisbehoud is er binnen de organisatie een exact beeld wanneer medewerkers met pensioen gaan. Bij kritieke functies wordt, per functie, een plan gemaakt om een overdracht van kennis te bewerkstelligen. Wanneer dit mogelijk is, kan een jongere medewerker al enige tijd meedraaien om die overdracht goed te laten plaatsvinden. Wat betreft waterbewuste omgeving licht zij toe dat iedere hoogheemraad een aandachtsgebied heeft binnen de regio die Rijnland bedient. Per aandachtsgebied wordt vervolgens gekeken welke grote evenementen er zijn waarin Rijnland zou kunnen participeren. Rijnland heeft meegedaan aan het corso en er heeft een kraam gestaan bij de SAR in Katwijk. Het idee is te kijken naar grote evenementen waar het grootste bereik kan worden behaald. Wat betreft efficiënt omgaan met mensen en middelen noemt zij innovatie waar gekeken wordt hoe dingen beter of op een andere manier maar met een beter resultaat kunnen worden gedaan. Wanneer het gaat om mensen dan noemt zij de bezuiniging van 1,5% aan het begin van deze bestuursperiode. Kijkend naar taken die alleen maar toenemen ligt het niet in de lijn der verwachting om het werk met minder mensen te doen. Maar er is zeker oog voor het efficiënt omgaan met mensen en middelen.

De dijkgraaf geeft over weerbaarheid aan dat Rijnland deze zomer is aangewezen als kritieke entiteit. Dat levert allerlei verplichtingen op die met name intern gericht zijn. De coördinator weerbaarheid heeft daarover al eerder een presentatie gegeven over het in beeld brengen, de bewustwording en de zorg voor het nemen van de juiste maatregelen. De opgave is fors; er is een periode van 10 maanden gegeven om overal aan te voldoen. De VV ontvangt aan het einde van het jaar een overzicht met maatregelen die op korte termijn kunnen worden

genomen naast de maatregelen voor de langere termijn. Dat vraagt investeringen en daarover kan de VV besluiten verwachten. Hij verwacht de meeste investeringen aan de fysieke assets en hij kan daar nog geen bedrag aan koppelen. Wat betreft de droogte verwijst hij naar een memo over de aanpak Prinsendijk waar een investering nodig is die in de toekomst weliswaar was voorzien maar naar voren moet worden gehaald. Die noodzakelijkheid is een gevolg van de droogte. Mocht de afgelopen zomer over 25 jaar een gemiddelde zomer zijn geworden dan zullen daarvoor investeringen moeten worden gedaan en dat past binnen het Toekomstgericht Waterbeheer. Tenslotte de vraag hoe aandacht te hebben en te houden op het werk van het waterschap en ook het feit dat dit een democratische organisatie is waarin gekozen moet worden. Het is een mooie combinatie dat er online aandacht voor is die samengaat met fysieke aanwezigheid. Online wordt veel gedaan en wordt ook duidelijk gemaakt dat de verkiezingen er zijn door de stemhulp onder de aandacht te brengen. Hij heeft twijfels over aanwezigheid op markten. Het actief werven van mensen, om ook daadwerkelijk te gaan stemmen, ligt eerder bij de partijen dan bij het waterschap zelf. Hij wil daarmee aangeven dat van partijen verwacht wordt om de straat op te gaan. Dat geldt niet voor Agrarisch en Natuur omdat deze fracties een ander ritme hebben.

De voorzitter heeft de toezegging genoteerd dat er aan het einde van dit jaar een overzicht komt met maatregelen voor weerbaarheid (**toezegging**).

Hoogheemraad De Vries beantwoordt de vraag over efficiency en doet dat aan de hand van de beeld VV rondom de begroting en het draaien aan de ‘vierde knop’. Daarin zitten acties ter verbetering en deze zijn niet uitputtend. Het betreft acties uit de organisaties en binnen de teams die het werk uitvoeren. Een voorbeeld is het baggeren waar beter op elkaar wordt aangesloten en zodoende efficiënter werkt. Een ander voorbeeld is het afstoten van assets die, na verkoop, niet langer onderhouden hoeven te worden.

Tweede termijn

De heer Roorda geeft aan dat de burap een inkijk geeft in de organisatie. Een aantal vragen had hij ook als lid van de Ondernemingsraad kunnen vragen. Voor de organisatie bestaat een bestuurlijke verantwoordelijkheid naast die van de SAD als eindverantwoordelijke voor de organisatie. Hij heeft de indruk dat dit in de burap op bepaalde onderdelen door elkaar loopt, wat leidt tot detailvragen die eigenlijk niet gesteld hoeven worden vanuit het bestuur. Hij wil in overweging geven om nog eens te kijken naar hetgeen wordt opgenomen in de burap vanuit de bestuurlijke verantwoordelijkheid en wat bij de SAD kan worden gelaten als eindverantwoordelijke voor de organisatie.

Mevrouw Dewkalie vraagt naar AI en efficiency omdat de portefeuillehouder aangaf dat zelfs meer mensen nodig kunnen zijn. Wordt er ook een projectie gemaakt wat AI kan betekenen in de efficiency binnen financiële termen?

De heer Van Pareren voegt hieraan toe of er bedragen te noemen zijn die bespaard zijn. Hij geeft daarbij aan dat mogelijk minder mensen nodig zijn in de organisatie, maar ook wat het oplevert.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers vraagt of door dhr. Roorda bedoeld wordt dat er vragen zijn gesteld die feitelijk aan de SAD hadden moeten worden gesteld. Bedoelt hij dat er minder in de burap moet worden opgenomen?

De heer Roorda antwoordt dat dit een uitkomst zou kunnen zijn van een heroverweging van wat al dan niet in de burap wordt opgenomen.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers licht toe dat er momenteel gewerkt wordt aan digitale transformatie. Een grote groep medewerkers gaat richting de pensioengerechtigde leeftijd. Dat feit, in samenhang met krapte op de arbeidsmarkt, kan juist met de inzet van AI op de zuivering en het veldwerk opleveren dat minder mensen nodig zijn. Zij noemt de inzet van drones en andere tools die taken overnemen. Dat kan nu nog niet financieel onderbouwd worden.

De voorzitter besluit de beraadslagingen en concludeert dat de zomerburap als bespreekstuk wordt doorgeleid naar de VV.

4.2. Participatiebeleid en - verordening
Voorgesteld besluit:

1. *De participatieverordening Hoogheemraadschap van Rijnland 2026 vast te stellen met daarin:*
   - *Enkele ambtshalve tekstuele wijzigingen zonder inhoudelijke gevolgen;*
   - *De beantwoording van de ingediende zienswijze overeenkomstig de reactienota, die niet tot aanpassing van het besluit leidt.*
2. *Het participatiebeleid Rijnland vast te stellen, onder verwerking van:*
   - *Enkele ambtshalve tekstuele wijzigingen zonder inhoudelijke gevolgen;*
   - *De beantwoording van de ingediende zienswijze overeenkomstig de reactienota, die niet tot aanpassing van het besluit leidt.*
3. *Deze besluiten in werking te laten treden één dag na de bekendmaking in het Waterschapsbeleid.*

De voorzitter memoreert de bespreking in april 2026. Waarna deze stukken per einde mei ter inzage zijn gelegd.

De heer Buizer constateert dat een aantal juridische zinnen zijn afgezwakt. Op pagina 9 stond ‘deelnemers ontvangen objectieve en gebalanceerde informatie’, dat is vervangen door ‘deelnemers ontvangen tijdige informatie’. Op pagina 14 is in zijn optiek de rol van de VV afgezwakt. Hij vraagt of dit juridisch is gemotiveerd - zoals het restrisico in paragraaf 1.2 in de memo - of is er een andere reden? En heeft dit gevolgen voor het gewicht dat aan deze verordening kan worden gehangen?

De heer De Ridder memoreert een eerdere opmerking van zijn fractie dat de ambitie wordt gemist. Zijn fractie vindt het belangrijk dat er aandacht is voor participatie. Participatie is een lerend systeem zoals dat wordt aangegeven bij de motivatie; gezegd wordt “de duidelijkheid en houvast die Rijnland nu heeft, schept ruimte voor verdere ontwikkeling”. Dat spreekt zijn fractie erg aan, gegeven de eerdere opmerking over ambitie. Reden om aandacht te vragen voor het leren van de risico’s die aan het einde worden genoemd. Met name de risico’s zichtbaarheid en verwachtingsmanagement, capaciteit en uitvoering en bereik en vertegenwoordiging. De evaluatie is beloofd na 4 of 5 jaren maar zeker in de eerste jaren kan vaker worden gerapporteerd over de ervaringen. Hij doelt dan met name op de beheersmaatregelen van dit soort risico’s. Lukt het wel of niet?

Mevrouw Dewkalie wijst op de ontvangst van 1 zienswijze en zij vraagt of er voldoende gecommuniceerd is over de terinzagelegging. Dat legitimeert de vraag of er meer reacties zouden zijn wanneer dit onderwerp actief was aangebracht bij maatschappelijke organisaties. Wat haar fractie betreft zou het ambitieuzer kunnen maar Water Natuurlijk ondersteunt het voorstel. Zij ondersteunen ook het uitdaagrecht waarvan haar fractie de hoop uitspreekt dat hiervan goed gebruik gemaakt gaat worden. Zij vraagt ook om het uitdaagrecht te communiceren bij maatschappelijke organisaties. Wat betreft peilbesluiten en maatschappelijke organisaties heeft haar fractie al vaker aangegeven om in de communicatie natuurbeheer en -collectieven niet te vergeten en breder te kijken dan alleen de agrarische collectieven.

De heer Van der Kaap geeft aan dat wat zijn fractie betreft er een goede verordening ligt om mee aan de slag te gaan. Hij maakt de opmerking dat er staat dat het college besluit of participatie plaatsvindt. Hij zou dit willen formuleren als ‘participatie vindt plaats tenzij het college van oordeel is dat dit niet zou moeten plaatsvinden…”. Hij verwijst naar de Omgevingswet en de daarin opgenomen ‘ja, tenzij-formulering’.

De heer Salverda refereert aan de ingediende zienswijze waarop Rijnland heeft gereageerd. Zijn fractie ziet dat er een goede basis ligt voor toepassing en uitwerking en stemt daarom in met het voorgesteld besluit.

De heer Roorda heeft een vraag gesteld over de zienswijze van het college op het advies van de Raad van State over het toenmalige wetsvoorstel. Dat advies was ronduit negatief; zij adviseerden het wetsvoorstel in te trekken omdat het zeer de vraag is of bereikt wordt wat het kabinet voor ogen heeft. Niettemin hebben zowel de Eerste als de Tweede Kamer ingestemd met het wetsvoorstel. Dat betekent dat decentrale overheden een plicht hebben om serieus werk te maken van de uitvoering van deze wet. Hij constateert dat dit niet met enthousiasme gebeurt. De VNG-beleidsverordening is heel beleidsarm en marginaal. Het betekent dat de Raad van State gelijk gaat krijgen. Op deze manier gaan we ingezetenen niet betrekken bij het werk van Rijnland. Hij vindt dit een gemiste kans. De wet is ingegeven door de noodzaak om de democratie te versterken en te

vernieuwen en hij vindt dit niet terug in het voorstel van het participatiebeleid van Rijnland. Het college houdt de touwtjes in handen en als participatie wel is toegestaan, dan richt het zich op door Rijnland geïdentificeerde belanghebbenden. In de verordening zelf zijn alleen maar uitsluitende bepalingen opgenomen en er staat nergens onder welke voorwaarden wel mag worden geparticipeerd. Dat er maar 1 zienswijze is ontvangen heeft, naar zijn mening, te maken met het feit dat publicatie heeft plaatsgehad in het Waterschapsblad. Een digitaal blad dat in zijn optiek redelijk onbekend is, laat staan dat dit gelezen wordt. Maar misschien zijn er ook andere kanalen gebruikt. In de afgelopen jaren heeft hij signalen ontvangen uit het werkgebied waaruit blijkt dat het met de participatie best wel tegenvalt. Hij kan dan ook niet anders dan weinig optimistisch zijn over het effect wat dit beleid in de toekomst gaat hebben. Hij acht het belangrijk om te noemen dat er is toegezegd om op enig moment te evalueren maar eigenlijk was dit het moment geweest voor een evaluatie. Vanaf 2012 bestaat immers al een inspraakverordening. Er zou best gekeken kunnen worden hoe dit is verlopen in de afgelopen 14 jaren. Wat is goed gegaan? En wat kan beter? Dat is niet gebeurd en de resultaten worden daarom ook niet meegenomen in dit debat over participatiebeleid en de participatieverordening. Hij vindt dat een gemiste kans. Zijn fractie stemt niet in met het huidige voorstel.

De heer Van Pareren meent dat participatie een groot goed is. Rijnland heeft goede voornemens maar hij mist een passage over de wijze waarop het beleid uitgedragen gaat worden naar de ingelanden. Het is al gezegd dat sinds 2012 een inspraakverordening bestaat en het is niet zo dat Rijnland overrompeld is. Kortom, hoe wordt uitgedragen dat ingelanden invloed kunnen hebben op een deel van hetgeen bij Rijnland gebeurt?

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers legt uit dat de kern van participatie bij Rijnland is dat het niet als losstaand instrument wordt gezien. Participatie is onderdeel van de reguliere werkwijze zoals nu ook al gebeurt. Rijnland wil niet alleen voor de omgeving werken maar wil werken met de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere overheden. Zij spreekt de hoop uit dat participatie ook leidt tot betere besluiten en meer begrip voor werkzaamheden en vertrouwen in het waterschap. Rijnland geeft uitvoering aan de wet en het uitdaagrecht wordt hierin meegenomen. Het besluit is genomen om dit beleidsarm te doen. Daartoe is het voorbeeld van de VNG aangehouden en uitgewerkt. Rijnland is hierin een lerende organisatie, zoals de heer De Ridder ook aangeeft, en daartoe zal jaarlijks gerapporteerd worden. Goed dat de commissieleden aangeven welke kritische observatiepunten in de rapportage kunnen worden meegenomen. Er zijn inderdaad weinig reacties ontvangen op de inzage en de ervaring leert dat wanneer er geen belang is, men niet reageert. Zij is blij met de ontvangen reactie die niet van een organisatie of gemeente is gekomen maar van een inwoner. Zij kan nog niet aangeven hoe het uitdaagrecht wordt gecommuniceerd. Bij elk participatietraject worden belanghebbenden meegenomen door middel van zogenoemde inloopavonden en keukentafelgesprekken.

De heer Roorda vraagt hoe de portefeuillehouder de brief ziet van een inwoner (en buren) van Rijnland over het geluid wat een onderhoudsproject van Rijnland veroorzaakt. Als belanghebbende is hij over het hoofd gezien.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers antwoordt dat het participatietraject was ingezet door de aannemer. Deze inwoner(s) hadden geen last van de versterking maar wel van het omgevingsgeluid dat niet was meegenomen in de scope van de participatie en de omgevingsverkenning. In tweede instantie is dit goed opgelost. Zij meent dat burgers, door het schrijven van een brief, zelf ook gebruik maken van participatie. Rijnland ziet de belanghebbenden maar is zich er ook van bewust dat nooit iedereen bereikt kan worden. Zij is blij met mondige burgers die Rijnland bewust maken van tekortkomingen.

De heer Roorda meent dat dit geen antwoord is op zijn vraag. Geagendeerd is een participatieverordening en daarin wordt vermeld dat Rijnland bepaalt wie belanghebbenden zijn. Dan moet Rijnland niet sturen op situaties waarin mensen zelf in het geweer moeten komen op het moment dat zij last ervaren van Rijnland.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers denkt dat het beleid niet gaat om incidenten maar het genoemde incident maakte wel duidelijk dat een bredere scope nodig is om te hanteren. Voorts is verzocht om bij de communicatie over peilbesluiten een bredere insteek te nemen. Zij gaat zelf niet over peilbesluiten en het verzoek wordt doorgeleid naar hoogheemraad Hazenoot.

Mevrouw Dewkalie geeft aan dat dit niet altijd wordt gedaan. Er zijn signalen dat bepaalde natuurorganisaties niet actief door Rijnland zijn benaderd. Reden voor haar verzoek.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers hoort het verzoek om alle organisaties te benaderen. Voorts geeft ze aan, op het verzoek om 'ja, tenzij…' op te nemen, dat op dit moment deze manier is verkozen. Op basis van evaluaties kan bezien worden of dit anders kan. Zij neemt het verzoek mee al is dat niet voor nu. De heer Roorda heeft een betoog gehouden dat gebaseerd is op zijn beleving. Zij is het niet geheel met hem eens en dat kan in de politiek omdat daaruit ook een debat ontstaat. Rijnland heeft de participatieverordening gebaseerd op de werkwijze zoals dat al plaatsvindt. Er was al aangegeven dat dit het startpunt was en als lerende organisatie zal in de komende periode bezien worden hoe dat werkt. Er is geen nulmeting gedaan van de voorgaande jaren. Op basis van de evaluatie(s) kan de huidige werkwijze bekeken worden en moet bezien worden of er zaken zijn die op een andere manier moeten gebeuren. Na een juridische toets zijn ambtelijk teksten aangepast, onder andere doordat gekeken is naar de huidige werkwijze. De heer Buizer noemde het woord 'afzwakken'. Ambtelijk is gezegd dat de huidige versie beter aansluit bij de huidige werkwijze. Wat betreft het uitdragen van dit beleid geeft zij aan dat verder wordt gegaan op de huidige manier. Op het gebied van het uitdaagrecht zal gecommuniceerd moeten worden omdat dit nieuw is in de manier waarop participatie wordt uitgevoerd.

De heer Van Pareren vraagt een specifieker antwoord van de hoogheemraad. Hij heeft gevraagd hoe het bij de ingezetenen komt en hoe zij aangemoedigd worden om gebruik te maken van het uitdaagrecht.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers heeft hier op dit moment geen specifiek antwoord voor. Het uitdaagrecht is nieuw en dat zal uitgedragen moeten worden. Zij kan schriftelijk uitgebreider reageren.

De heer Van Pareren vraagt een schriftelijke beantwoording.

De voorzitter memoreert de opmerking van de heer Roorda die tegen zal stemmen wat zal leiden tot een doorgeleiding naar de VV als bespreekstuk.

De heer Roorda geeft aan dat het wat hem betreft als hamerstuk kan worden doorgeleid. Hij zal een stemverklaring afleggen.

Tweede termijn

Mevrouw Dewkalie vraagt een toezegging van de portefeuillehouder over een memo waarin het verankeren van het uitdaagrecht in het dagelijks werk wordt aangegeven.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers kan dat toezeggen (**toezegging**).

De voorzitter noteert de toezegging en concludeert dat dit voorstel als hamerstuk zal worden doorgeleid naar de VV waarbij de fractie ChristenUnie-SGP een stemverklaring zal afleggen.

4.3. Wijziging waterschapsverordening
Voorgesteld besluit:

1. *De Waterschapsverordening Rijnlandse Keur vast te stellen zoals weergegeven in bijlage A.*
2. *De begrippen binnentalud, buitentalud, duinvoet, insteek en kruin te wijzigen en de gebruikte afbeeldingen te verplaatsen naar bijlage IV van de Waterschapsverordening.*
3. *De volgende nieuwe begrippen te introduceren: lozen, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk.*
4. *Een nieuw artikel toe te voegen waarmee duidelijk wordt dat NEN-normen bij Rijnland zijn te bekijken.*
5. *Deze wijzigingen op 19 oktober 2026 in werking te laten treden, zoals weergegeven in bijlage C.*

De heer Roorda had vragen gesteld die nog onbeantwoord zijn gebleven. Toegezegd is dat deze nog beantwoord worden voor de VV. Hij wil toch een aantal zaken meegeven, voorafgaande aan de VV. Hem is toegezegd dat er wellicht nog iets gewijzigd zou kunnen worden. Hij is verbaasd over de procedure die, in zijn optiek, veel eenvoudiger kan. Er zijn 2 bestuursorganen die ieder een deel (deel A en deel B) kunnen wijzigen in de Waterschapsverordening. Dat kunnen zij afzonderlijk van elkaar doen. Het enige wat er moet gebeuren is dat de wijzigingen gelijktijdig ingaan en in 1 communiqué worden gepubliceerd. Ingewikkelde constructies zoals 'gezamenlijk besluiten' is volgens hem niet aan de orde. De besluitnota brengt hem in verwarring omdat die

aangeeft dat D&H op 1 september het besluit al heeft genomen. Dat besluit wordt niet vermeld in de besluitenlijst. Kan hij daarover uitleg krijgen? De VV kan niet op 7 oktober hun deel vaststellen wat niet door D&H vastgesteld is voor het deel van hen. Wat betreft de verordening zelf; in de bijlage bij de besluitnota denkt hij dat het woord 'gezamenlijk' verwijderd moet worden omdat de Waterschapswet niet voorziet in gezamenlijke besluiten van de VV en D&H. Tekstueel klopt het wanneer het woord 'gezamenlijk 'verwijderd wordt.

Hoogheemraad Verkleij-Lemmers hoort dat de heer Roorda hier duidelijk goed over heeft nagedacht. Dat heeft de ambtelijke organisatie ook gedaan. Zij wil het besluit van 1 september nog nagaan. Voor het overige daagt zij de heer Roorda uit om een amendement in te dienen wanneer hij meent dat het besluit gewijzigd moet worden.

De heer Roorda zal een amendement indienen.

De voorzitter concludeert dat er een amendement wordt voorzien waarmee dit onderwerp als bespreekstuk wordt doorgeleid naar de VV.

4.4 Advies wijziging Verordening vertrouwenscommissie (her-)benoeming dijkgraaf
Voorgesteld besluit:

1. *Uit te spreken positief te staan tegenover de uitgangspunten van de Handreiking (her)benoemingsprocedure en ambtstermijn voorzitter waterschap en hoogheemraadschap, waarin de Commissaris van de Koning een adviserende en begeleidende rol in de procedure krijgt, onder voorwaarde dat de bevoegdheden van de vertrouwenscommissie en de verenigde vergadering ongewijzigd blijven.*
2. *De portefeuillehouder in de Uniecommissie Commissie Bestuur, Digitalisering en Financiën namens Rijnland, dhr. J.P de Vries, te verzoeken om dit standpunt te delen in de commissievergadering van de Unie voor Waterschappen.*

De heer Van Dunné verwoordt dat vanuit Rijnland de mening heerst dat de Provincie, noch de Commissaris van de Koning zich hier niet mee moeten bemoeien. Anderzijds is er de constatering dat dit wellicht wel een slimme toevoeging is. Eerder was het de PvdA en nu is het PRO maar beiden kunnen instemmen met deze nota.

De dijkgraaf dankt voor de continuïteit in beleid in de erfopvolging van de partij.

De voorzitter concludeert dat dit als hamerstuk kan worden doorgeleid naar de VV.

4.5. Verkoop AWZI Rijsenhout
Voorgesteld besluit:

1. *Het volle eigendom van acht percelen aan de Aarbergerweg 49 in Rijsenhout, met een totale oppervlakte van 24.220 m2, te verkopen aan De Meerlanden N.V. voor een prijs van € 1.200.000,- kosten koper;*
2. *De verkoopopbrengst ten gunste brengen van de bestemmingsreserve schuldreductie.*

De heer Van Pareren leest in het stuk dat de huidige boekwaarde van het perceel 1,1 miljoen euro bedraagt dat gelijk staat aan de saneringskosten om het perceel schoon op te kunnen leveren. Zijn vraag is of 1,1 miljoen euro de kosten betreft voor de saneringsuitgaven. De boekwaarde kan dan wel dat bedrag zijn maar is dat ook de werkelijke waarde? Als hij snel rekent dan komt hij op €50,- per m^2 voor deze grond. Het komt hem voor dat dit aan de lage kant is. Er heeft een taxatie plaatsgevonden en waarom is er dan geen tweede taxatie geweest? Hij meent dat hij niet geheel geïnformeerd is maar hij wil graag weten waarom de prijs per m^2 zo laag is.

De voorzitter meent dat de eerste vraag een technische vraag betreft en de tweede vraag schuurt aan het technisch-bestuurlijke. Zij verzoekt de heer van Pareren om dergelijke vragen vooraf schriftelijk in te dienen.

De heer Van Pareren meent dat het gaat om een beleidsvraag omtrent de omgang met het onroerend goed. Dat past in deze commissie. Het is geen VV-vergadering.

De voorzitter concludeert dat de heer Van Pareren de tweede vraag herformuleert.

De heer De Ridder geeft aan dat het verkoopbeleid al langer onderwerp van gesprek is. Hij dankt voor het kaartje dat is bijgevoegd dat enige indruk geeft van de situatie. Hij vraagt of bij een dergelijke verkoop systematisch de criteria in een verkoopnota worden langsgelopen. De verkoopnota is in 2020 opnieuw vastgesteld nadat, als gevolg van een motie, ruimte gereserveerd is voor klimaatneutraliteit (zonneweiden, windmolens etc.). Daar stond ook waterbeheer bij. Is er nu vanuit het perspectief waterbeheer gekeken omdat er mogelijk meer ruimte nodig is om dat water ook daadwerkelijk te beheren. Kortom, hoe worden de punten langsgelopen om te besluiten of er al dan niet verkocht wordt?

Mevrouw Dewkalie valt over de opmerking dat kaartjes ‘een beetje indruk’ geven. Zij meent dat het ook een juridische noodzaak is om in geval van besluiten de kadastrale gegevens op te nemen. Dat is nu niet gebeurd en de kadastrale gegevens zijn ook niet op de kaart te vinden. Zij wijst op een check of het noodzakelijk is om deze gegevens toe te voegen.

Hoogheemraad De Vries memoreert eerdere bespreking zo’n 3 jaren geleden waaruit een lijstje is ontstaan dat feitelijk nog wel een keer geactualiseerd kan worden en met de commissie kan worden gedeeld (**toezegging**). De vraag die gesteld wordt is of Rijnland zo’n terrein zelf nog kan gebruiken. Die vraag is opgenomen in dat betreffende lijstje. Naar zijn mening is dit terrein niet langer noodzakelijk om zelf te gebruiken. Wanneer dit terrein door Rijnland geamoveerd moet worden dan zou dat nog meer geld kosten. De tanks blijven staan en worden mee verkocht. Het perceel is verkocht voor 1,2 miljoen euro. Daartegenover staat een waarde van 1,1 miljoen euro. Die waarde is gebaseerd op de saneringskosten. Dat betekent dat er €100.000,- wordt overgehouden dat naar de reserve gaat. Rijnland moet schone grond verkopen. De kosten om te saneren zijn opgeboekt bij het perceel.

De heer De Ridder stelt dat de verkoop een besluit is van de VV of ziet hij dat verkeerd. De hoogheemraad zei dat het is verkocht.

Hoogheemraad De Vries excuseert zich voor de ongelukkige uitdrukking. Het is aangeboden en er is overeenstemming over, eerst nadat de VV akkoord geeft. Hij kan pas naar de VV gaan wanneer er overeenstemming is met een kopende partij. Er zijn meer waterzuiveringen die gesaneerd moeten worden en daarbij denkt hij aan Heemstede. Hij zal nazien of de kadastrale gegevens in de besluitnota moeten worden vermeld en koppelt dit terug voor de aanstaande VV-vergadering.

Tweede termijn

De heer Van Pareren herhaalt zijn opmerking dat de prijs per m^2 van €50,- voor gesaneerde grond rijkelijk laag is. Hij doet staande de vergadering een bod van €10.000,- meer.

De heer Van Dunné vindt dit een verbazingwekkende gang van zaken! Hij hoort nu een bestuurslid bieden op een eigendom van de organisatie waar het bestuurslid toezicht op houdt. Hij maakt hier ernstig bezwaar tegen.

De heer Van Pareren wijst erop dat zijn opmerking overdrachtelijk moet worden gezien. Hij wil alleen maar aangeven dat een prijs van €50,- per m^2 rijkelijk laag is. Het zou hem niet verbazen als er een partij is die €10.000,- meer wil bieden. Waar is de prijs op gebaseerd?

De heer Buizer vindt een prijs van €50,- per m^2 ook erg laag. Hij hoorde de portefeuillehouder aangeven dat er gesaneerd wordt en de nettowaarde is 1,1 miljoen euro. Met de vervuiling erbij zou de waarde dan 2,2 miljoen euro zijn. Daardoor komt de prijs uit op €50,- per m^2. Dat laat onverlet dat de grondwaarde voor de koper zo’n €100,- tot €120,- per m^2 is. Rijnland kan geen vervuilde grond verkopen en de saneringskosten komen voor

rekening van Rijnland. Maar deze kosten mag je zijns inziens niet zomaar verrekenen en dan 1,2 miljoen euro als een goede deal presenteren. Dus hij gaat mee in de visie van de heer Van Pareren.

Hoogheemraad De Vries geeft aan dat voor deze verkoop de procedure is gelopen zoals altijd, met voorafgaand aan de verkoop een onafhankelijk taxateur te vragen naar een verkoopwaarde. Rijnland heeft daarop getoetst aan de eigen gegevens en de prijs die de taxateur heeft neergelegd is een prijs die in het gebied aldaar wordt geboden en daarmee representatief is voor dat gebied. De makelaar heeft ook referentiegebieden ter vergelijking genoemd. De prijs is 1,2 miljoen euro, alleen de interne verrekening binnen het waterschap is dat de saneringskosten worden afgetrokken van de opbrengst en het resultaat van €100.000,- wordt gestort in de reserve.

De heer De Ridder interrumpeert of de beoogde koper het perceel huurt op dit moment. Mogelijk zorgt dit voor een lagere prijs per m^2.

Hoogheemraad De Vries antwoordt dat op het terrein een afvalwatertransportgemaal staat van Rijnland. Dat blijft er ook staan en dat deel blijft ook eigendom van Rijnland. Er is een ontsluitingsweg, waarvan Meerlanden N.V. gebruik maakt en over het terrein van Rijnland loopt. Die weg wordt gebruikt om het verkeer van het afvalstation goed te kunnen afhandelen. Die ontsluitingsweg is voor een groot deel betaald door Meerlanden N.V. Rijnland ontvangt daar geen huur voor; die weg wordt ook gebruikt door Rijnland ter ontsluiting.

De heer Van Pareren geeft desgevraagd aan dat dit als bespreekstuk kan worden doorgeleid naar de VV. Hij overweegt een motie of amendement.

De voorzitter constateert dat een motie of amendement wordt overwogen door de heer Van Pareren. Daarnaast is een toezegging gedaan over de checklist bij verkoop van onroerend goed. Het voorstel wordt als bespreekstuk doorgeleid naar de VV.

5. SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN

Er zijn geen schriftelijke mededelingen.

6. Notulen van de commissievergadering BOD d.d. 15 april 2026 en 17 juni 2026/ Toezeggingenlijst

Gevraagd besluit:

1. *Vast te stellen de notulen van de commissie BOD op 15 april 2026 en 17 juni 2026;*
2. *Kennis te nemen van de voortgang van de afdoening van de toezeggingen aan deze commissie.*

De heer Van Dunné heeft gevraagd om een wijziging van de notulen door de opname van de percentages (350% tot 380%) voor de schuldquote zoals de accountant aangaf. Hij maakt complimenten dat dit netjes is opgelost.

De notulen van 15 april 2026 worden ongewijzigd vastgesteld.

De heer Buizer verwijst naar pagina 9 waar staat dat hij meent dat het nodig is ‘op agressieve wijze’ de belastingen te verhogen. Hij kan zich niet voorstellen dit gezegd te hebben. Hij heeft gezegd op agressieve wijze de uitgaven te beperken.

De notulen van 17 juni 2026 worden met deze wijziging vastgesteld.

De dijkgraaf refereert aan de toezending - ter kennisname - van het jaarverslag Archiefbeheer en vraagt of deze toezegging als afgedaan kan worden beschouwd.

De voorzitter vraagt de dijkgraaf om een toelichting in het overzicht op te nemen en in de volgende commissie te bezien of de toezegging kan worden afgedaan.

De toezeggingenlijst wordt ongewijzigd vastgesteld.

7. RONDVRAAG

De heer Roorda wijst op een nota van hoogheemraad Kortman die de VV ontving op 2 september jl. waarover geheimhouding is opgelegd op basis van artikel 37 van de Waterschapswet. Het artikel waarnaar verwezen wordt is per 1 april 2023 vervallen en bestaat niet meer. Strikt formeel is er dus geen geheimhouding opgelegd. Hij wil niet flauw zijn door dat in de praktijk te brengen maar hij heeft wel moeite met de geheimhouding. Reden waarom hij de geheimhouding – en niet de inhoud – geagendeerd wil zien op de agenda voor de VV. De VV kan namelijk de geheimhouding opheffen.

De dijkgraaf dankt voor de accurate opmerking en zal dit nagaan. Mogelijk kan D&H de geheimhouding opheffen en anders is er een mogelijkheid tijdens de VV op 7 oktober.

De voorzitter noteert het agendaverzoek voor de VV.

De heer Van Strien wil het team van Rijnland bedanken voor de organisatie van de Pride Leiden. Hij spreekt de wens uit dat de deelname enthousiast wordt voortgezet in komende jaren, al zal dat zonder hem zijn in zijn rol als fractievoorzitter van 50PLUS.

8. SLUITING

De voorzitter dankt iedereen voor de inbreng en de aanwezigheid en sluit de vergadering om 18.00 uur.